

Jeg har fra Formanden for Dansk Kvindesamfund og Formanden for de danske Husmoderforeninger modtaget en Henvendelse, hvori udtales en Anerkendelse og Paa-skønnelse af det i Landstinget fremsatte Forslag til Lov om Ægteskabets Retsvirkninger.

Første Punkt paa Dagsordenen var:

Valg af 15 Medlemmer til et Udvalg angaaende Forslag til Lov om Valg til Rigsdagen.

Valgt blev: *S. C. Nørgaard, Carl Sørensen, J. Jacobsen, I. A. Hansen, Rudfeld, Borgbjerg, Stauning, H. P. Hansen, L. D. Rasmussen, Haurum, Christmas Møller, Korsgaard, Lemvig-Müller, Rode og Valdemar Nielsen.*

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Oprettelse af Husmandsbrug.

(Lovforslaget findes i Tillæg A. Sp. 3527).

Formanden: Da de under Nr. 2—7 paa Dagsordenen opførte Sager er ret beslægtede, og da der fra forskellige Sider er udtalt Ønske om, at de maa behandles under eet, ønsker jeg at sige, at der ikke fra min Side vil være noget til Hinder derfor.

Sagen sattes til Forhandling.

Thorhauge: Af disse Lovforslag, der nu er sat under Behandling, skal jeg kun udtale mig om de to første, som vedrører den gamle Husmandlov, idet det ærede Medlem Hr. Stengaard-Kirkegaard som Medlem af Jordlovsudvalget vil omtale de øvrige Lovforslag, der særlig sorterer under Statens Jordlovsudvalg.

Lovforslaget om Oprettelse af Husmandsbrug har jo adskillige Gange fremkaldt lange og stærke Debatter her paa Rigsdagen og ude paa Møderne i det ganske Land, særlig siden vi fik Loven af 4. Oktober 1919. Der har været delte Meninger om, hvilken af disse to Love der har været den bedste, og det vil der vel fremdeles blive ved at være. Striden har staaet om, hvilken af de to Loves Principper der byder Brugere de bedste Betingelser. Derfor skal jeg ikke her i Dag give Anledning til, at

den skal fortsættes, thi i det første Lovforslag, der foreligger paa Rigsdagens Bord i Dag, har den højtærede Landbrugsminister stillet disse to Love Side om Side og borttager derved den Forskel, der har været, saa at Brugere bliver saa ens behandlet, som det efter begge Loves forskellige Principper er gør ligt; derfor synes jeg, det tager Brodden af den gamle Strid. Det, vi har ønsket, vi, der holdt paa den gamle Lov af 1899, som er fornyet adskillige Gange siden da, sidst i Maj 1921, var, at disse Love maatte virke Side om Side i Praksis; saa skal Tiden nok vise, hvilken Form Befolkningen ønsker. Men vi skulde saa her fra Rigsdagens Side helst stille Betingelserne saa ens som muligt, og det har de jo ikke været; det er der ingen, der lægger Skjul paa. Selv om vi gik til at give Tilskud efter de gamle Love, har Betingelserne været bedst for Brugere efter Loven af 4. Oktober 1919. Jeg takker den højtærede Minister for dette Forslag, fordi jeg haaber, at det maa hjælpe til, at den Strid, som ikke alene har været her inde paa Rigsdagen, men ogsaa ude paa Vælgermøderne, nu vil bortfalde. Da vi fornyede Loven i 1921, maatte vi for at stille Brugere ens give dem et Byggetilskud, nemlig 6 600 Kr. det første Aar, 3 000 Kr. det andet Aar og i Aar 2 000 Kr. Trods det har de alligevel ikke været ens stillet; men idet vi gik over til det den Gang for at sætte den gamle Lov i Virksomhed, førte det dog til, at første Aar efter at den Lov kom frem, oprettedes der 460 Hjem imod det foregaaende Aar kun 137, og nu i det sidste Aar er der oprettet 857 Hjem. Det viser jo tydeligt, at der var Trang til den Lovgivning, og det viser sig yderligere derved, at de 12 Mill. Kr., der blev bevilget aarligt, ikke har kunnet slaa til til de Begæringer, der er indkommet om at faa Jord. Nu foreslaas der, at Byggetilskuddet bortfalder, og samtidig, at Laanbetingelserne til Bygningerne bliver ens efter begge Love. Det betragter jeg som en stor Fordel ved det foreliggende Lovforslag, at vi paa det Punkt stiller dem ens, og jeg vil tilføje, som jeg nævnte ved Behandlingen af Loven af 1921, at vi skulde se at komme bort fra Tilskuddene, hvor der var Mulighed derfor. Naar vi stiller nogenlunde ens Betingelser, mener jeg, at det er det rigtige at gaa bort fra Tilskuddene og give dem rentefri Laan, saaledes som Lovforslaget byder.

Der er foreslaaet adskillige nye Ændringer; jeg skal kun nævne enkelte af dem. Der er foreslaaet i § 1, at Amtskommissionens Medlemmer vælges af Amtsraadene i Stedet